

<http://physicsweb.org/article/news/7/9/6>

2003/09/10

ادوارد تیلر مرد

بر اساس - گزارش - آزمایش‌گاه - ملی ی لاورنس لیورمور [1]، ادوارد تیلر [2] 9 سپتامبر (به دنبال - سکنه ی چند روز پیش از آن) در خانه اش در پردیسه ی دانش‌گاه - ستنفرد [3] در کالیفرنیا مرد. تیلر در بارآوری ی بمب - هیدروژنی نقش ی کلیدی داشت، و پیش از آن هم طی - جنگ - دوم - جهانی در پروژه ی بمب اتمی ی منهن [4] کار کرده بود. او از طرف داران - پرسروصدا ی سلاح‌ها ی هسته‌ای بود، و شهادت اش در محاکمه ی 1954 - راپرت اُپنهاایمر [5] (سرپرست - پروژه ی منهن) خشم - بسیاری از فیزیک‌پیشه‌ها را برانگیخت. در نتیجه ی این محاکمه، اُپنهاایمر گواهی‌نامه ی امنیتی یش را از دست داد.

تیلر در 1908، در بوداپست در مجارستان به دنیا آمد. در 1930 از دانش‌گاه - لپتسیگ [6] در آلمان دکتری ی فیزیک گرفت، و سپس آلمان - ناتسی را به مقصد - دانمارک ترک کرد. در کپنهاگ با نیلس بُر [7] کار کرد، بعد مدت ی در انگلستان بود، و در 1935 به ایالات - متحد رفت. چندین سال به عنوان - فیزیک‌پیشه ی نظری پژوهش کرد و در 1943 به پروژه ی منهن در آزمایش‌گاه - لس آلامس [8] در نیو میکزیک پیوست.

پس از جنگ - دوم - جهانی، بر بارآوری ی بمب - هیدروژنی متمرکز شد. ساختن - این بمب طی - جنگ پیش‌نهاد شده بود. این بمب انرژی ی حاصل از هم‌جوشی ی اتم‌ها ی سبک را به کار می‌گیرد. در 1952، اولین انفجار - چنین بمب ی در جزیره ی اینیوتک [9] در اقیانوس - آرام رخ داد. همان سال، تیلر و لرنست لاورنس [10] آزمایش‌گاه - ملی ی لاورنس لیورمور (این اسم - امروزی یش است) را برای بارآوری ی بمب - هیدروژنی تئیس کردند.

تیلر از 1958 تا 1960 مدیر - لاورنس لیورمور بود، و پس از آن (تا بازنشسته‌گی ی

رسمی یش در 1977) مدیر پی‌وسته ی فیزیک بود. او مدیر افتخاری ی آزمایش‌گاه و پژوهش‌گر ارشد در مؤسسه ی هوور [11] شد، و این سمت‌ها را تا زمان مرگ اش داشت. در دهه ی 1980، ایجاد سیستم دفاع در برابر موشک‌ها ی قاره‌پیما را پیش نهاد. تیلر طی دوران کاری یش چندین جایزه دریافت کرد، از جمله مدال ریاست جمهوری برا ی آزادی [12]، که امسال رئیس جمهور بوش [13] به او داد.

- [1] Lawrence Livermore National Laboratory
- [2] Edward Teller
- [3] Stanford University
- [4] Manhattan
- [5] Robert Oppenheimer
- [6] Leipzig
- [7] Neils Bohr
- [8] Los Alamos Laboratory
- [9] Eniwetok
- [10] Ernest Lawrence
- [11] Hoover Institution
- [12] Presidential Medal of Freedom
- [13] Bush